

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

Ånd eies av alle - Nordahl Grieg digitalisert (Ref #1122)

Søknadssum: **126000**

Varighet: **Toårig**

Kategori: **Innsatsområder**

- Ny formidling
- Nasjonalbibliotekets digitale tjenester som grunnlag for nye tilbud

Opplysninger om søker

Organisasjonsnavn / nr

Bergen Offentlige Bibliotek / 974601354

Strømgaten 6

5015 Bergen

<http://bergenbibliotek.no/>

Institusjonens leder

Leikny Haga Indergaard

Ansvarlig kontaktperson (søker)

Ørjan Persen

55568574 /

Mål for prosjektet

MÅL:

1. Gjøre verkene til Nordahl Grieg tilgjengelig i digitale formater som egner seg for lesning på alle digitale plattformer.
2. Formidle materialet slik at det er enkelt for andre bibliotek å tilby e-bøkene til sine lånere og nytte seg av formidlingsmaterialet som utvikles i prosjektet.
3. Lage en modell for hvordan folkebibliotek kan bidra til å tilgjengeliggjøre og spre frie e-bøker.
4. Digitalisere og formidle unike dokumenter av og om Nordahl Grieg.

Prosjektbeskrivelse

I desember 2013 er det 70 år siden Nordahl Grieg døde og verkene hans faller i det fri 1. januar 2014. Bergen Offentlige Bibliotek (BOB) ønsker å ta initiativ til å få bøkene hans tilgjengeliggjort som e-bøker i forskjellige digitale formater. Vi ønsker å lage en nettside/nettsted der en finner biografisk materiale, materiale om forfatterskapet, og verkene i fulltekst i forskjellige formater (epub, mobi, og html) tilpasset lesning på alle plattformer. Vi planlegger å bruke en utgave av de samlede verkene som utgangspunkt for konverteringen, utgaven fra 1947 er i 7 bind (15 verk) og har rundt 2000 sider.

Bokhylla.no vil kunne tilby lånere PDF-filer for nedlastning eller mulighet til å lese bøkene av Nordahl Grieg på nett når de faller i det fri. PDF-filene en kan laste ned er dårlig egnet for lesning på mobile plattformer og nettgavene krever nettilkobling. I følge TNS Gallup har nå 1 million nordmenn nettbrett og 66 % av

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

---

befolkningen har smarttelefoner, tilpasning til mobile enheter blir stadig viktigere. Korrekturlesning av ORC-filer er arbeidskrevende og det er en nærmest uoverkommelig oppgave å konvertere alle bøkene i bokhylla.no til epub og andre formater, men sentrale forfattere bør være mer tilgjengelig enn de er i dag.

Prosjektet ønsker å bruke Nasjonalbibliotekets skannede versjoner av verkene hvis disse allerede er scannet, eventuelt be om at disse prioriteres. Videre må vi få korrekturlest ORC-filene og konvertere filene til ønskede filformater. Bokselskap.no gjør et godt arbeid med å tilby frie bøker i flere formater (html, epub, mobi og pdf).

Folkebibliotek som utgiver finnes det få eksempler på, vi mener det er interessant å se om det lar seg gjøre for et folkebibliotek å ta ansvar for å tilgjengeliggjøre og formidle et forfatterskap i en digital kontekst. Nordahl Grieg har også en lokal tilknytning, noe som gjør det særlig interessant for BOB å formidle hans forfatterskap.

BOB har katalogisert det vi har kommet over av frie e-bøker i epub- og mobiformat på norsk. Det er rundt 130 titler og de fleste kommer fra bokselskap.no. En mangel med disse e-bøkene er dårlige metadata og svake eller manglende paratekster.

Dårlige metadata gjør at det krever noe arbeid å få tilgjengeliggjort bøkene i bibliotekets websøk og BOB er så vidt vi vet de eneste norske folkebiblioteket som har gjort frie norske e-bøker i epub- og mobiformat søkbare og nedlastbare.

Paratekster er innganger til teksten, materiale som setter teksten i en sammenheng, som forklarer hva slags tekst en har foran seg. Uten paratekster er det ofte vanskelig å gripe eller få tak på teksten. Paratekster kan både være forsidebilde, forfatterportrett, baksidetekst eller anbefalinger fra kjente forfattere, såkalte blurber. Bokselskap.no har mye god informasjon på nettsidene sine, mens paratekstene i selve e-boken er ofte lite interessante for leseren som hvem har scannet boken. Forsidene er lite innbydende og selve e-boken har ingen informasjon om forfatter eller verk. Dette gjør inngangen til verket vanskeligere enn det behøver å være. Her ligger det et potensiale for formidling vi ønsker å utforske.

Titlene vil fremtre som mer attraktive dersom en kan få designet nye forsider og det ønsker vi å gjøre. En kan legge inn et kort forfatterportrett og en "baksidetekst", en kan lenke til utfyllende biografisk materiale på nett og til andre nedlastbare titler av forfatteren eller kanskje til en opplesning av forfatteren selv. Vi ønsker altså både å ta med informasjonen en finner på et tradisjonelt bokomslag inn i e-boka og lenke fra e-bøkene til relevant materiale på nett.

Noen forlag har tatt i bruk noen av mulighetene paratekstene innbyr til, det vil trolig være interessant å se hva et folkebibliotek kan bidra med av materiale for å levendegjøre materialet og skape veier både inn i selve teksten, men også videre til andre tekster for interesserte lesere.

I prosjektet ønsker å utarbeide plakater og materiale for skjerm der en ved hjelp av QR-koder kan bruke nettbrett/smarttelefon til å laste ned dikt eller hele verk på en enkel måte. Dette materialet kan brukes både i vårt og i andre bibliotek, det er også mulig å gå i dialog med eksterne samarbeidspartnere i profileringen av materialet. Det er en ide å tilby reisende med NSB en enkel tilgang til f. eks. "Bergestoget plyndret i natt!". Dette er inspirert av KøgeBibliotekerne og prosjektet BIB TO GO.

QR-koder har begynt å dukke opp på enkelte bokrygger, men ofte er bruken lite spennende som når QR-koden bare inneholder en lenke til forlaget. Det er like

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

---

raskt å Google forlagsnavnet eller skrive nettadressen som står like ved siden av og QR-koden har etter vår mening liten verdi i denne sammenhengen. Et annet forlag lenker til et kontaktskjema en kan fylle ut for å bli kontaktet om en ønsker å kjøpe boken, en løsning som virker unødvendig komplisert.

Gjesdal folkebibliotek sitt prosjekt "QR-koder og digital formidling" som fikk støtte fra Nasjonalbiblioteket i fjor, skal bruke QR-koder til å lenke til bokomtaler på nett, og er en mer interessant bruk av teknologien.

Det vil trolig være interessant for andre bibliotek å få en modell for hvordan en kan tilgjengeliggjøre og spre frie e-bøker, særlig for forfattere med lokal tilknytning.

Ett eget nettsted der en finner alle bøkene i forskjellige formater, biografisk informasjon - muligens fra Norsk biografisk leksikon kan utvikles. Eventuelt kan vi ha en temaside på våre nettsider.

Vedlagt ligger det et eksempel på hvordan vi ser for oss at QR-koder kan brukes i formidlingen. Det er en plakat der QR-kodene lenker direkte til epub-filene. Når du tar bilde av QR-koden, kan du lese boken i løpet av få sekunder. QR-kodene kan også presenteres på skjerm, noe som gir utvidede muligheter.

E-bokutviklingen går sakte i Norge og hverken forlagene eller bibliotekene har lansert gode og brukervennlige løsninger. Dette prosjektet håper vi vil kunne være ett eksempel på hvordan folkebibliotek kan tilgjengeliggjøre frie bøker og gi brukerne enkel tilgang til disse e-bøkene.

Vi har vært i kontakt med bokselskap.no og vil se om vi kan få til et samarbeid med dem, siden de har gjort en del av det vi ønsker å gjøre i prosjektet vårt.

Del 2 (annet prosjektår)

Nordahl Grieg i Bergen

Bergen Offentlige Bibliotek har protokollene fra Munin, Bergen katedralskoles studentersamfunn. Nordahl Grieg var elev ved skolen og sannsynligvis en ivrig debattant. En gjennomgang av protokollene vil kanskje avdekke den helt unge dikterens meninger. Huset han bodde i på Hop står fremdeles. Hans bevegelser i Bergen, giftermål med skuespillerinnen Gerd Grieg - alt dette kan det være spor etter i de bergenske institusjonene, mest sannsynlig Bergen Byarkiv og Universitetsbiblioteket i Bergen. Det vil også være aktuelt å samarbeide med andre institusjoner som måtte ha dokumenter etter Nordahl Grieg.

Nordahl Grieg og musikken

Diktet "Til ungdommen" har vært brukt bl.a. ved konfirmasjon i mange år, og fikk fornyet aktualitet i forbindelse med tragedien 22. juli. Flere andre av Nordahl Griegs dikt er tonesatt. Den bergenske komponisten Sverre Jordan komponerte et korverk til teksten Norge. I den forbindelse har biblioteket brev fra Nordahl Grieg til komponisten, og materiale rundt oppføringen. Flere andre av Griegs dikt er gjort kjent gjennom tonene, som "Cykelstyre", "Vårviser" og "Aftensang om våren". Prosjektet ønsker å kartlegge bruken av hans dikt i tonenes verden.

Nordahl Grieg i teateret

Den Nationale Scene i Bergen, ikke minst takker være Nordahl Grieg, var på 30-tallet avantgarde og ledende i Europa, og materialet etter Nordahl Grieg i teatersammenheng er tatt vare på og deler av materialet er digitalisert og publisert av Teaterarkivet, Universitet i Bergen. Her finnes Ibsen-prolog, brev, og brevveksling i forbindelse med oppsetningen av hans stykker på Den Nationale Scene, se <http://www.hf.uib.no/le/teaterarkivet/ng/index.html>.

I tiden etter hans død har skuespillene hans vært oppført, og det har dukket opp

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

---

andre teateruttrykk bygget på hans diktning og liv. I Bergen er eksempler på dette Nordahl Grieg Teatret, med Edvard Hoem som kunstnerisk leder, og musikalen Nordahl i våre hjerter (Skodvin/Gjelsvik), DNS 1985.

Digitaliseringen av unike dokumenter kan gi nye innsikter i forfatterskapet og vil være med på å berike og levendegjøre verkene. I annet prosjektår vil prosjektet digitalisere og tilgjengeliggjøre unike dokumenter av og om Nordahl Grieg.

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

Start- og sluttdato for prosjektet

Prosjektvarighet	Fra dato	Til dato
Toårig	01-02-2013	01-02-2015

Aktivitetsplan for prosjektet

Beskrivelse	Fra dato	Til dato
-------------	----------	----------

Andre opplysninger

Samarbeidspartnere

Det er ikke registrert noen samarbeidspartnere.

Prosjekt- og utviklingsmidler for 2013

Budsjett

Søknadsbeløp fra Nasjonalbiblioteket 126000

Utgifter

Beskrivelse	Denne periode	Totalt for prosjektet
Korrekturlesning av 2000 sider, 6 min. per side, omtrent 200 arbeidstimer	60000	60000
XML-koding, omtrent to uker	20000	20000
Produksjon av paratekster	40000	40000
Klargjøring av nedlastningsfiler og publisering	20000	20000
Nettsider	30000	30000
Formidlingsmateriell	40000	40000
Annet prosjektår: Digitalisering og formidling av unike dokumenter	0	210000
Totale utgifter	210000	420000

Inntekter

Beskrivelse	Denne periode	Totalt for prosjektet
Tilskudd fra Nasjonalbiblioteket	126000	252000
Egenfinansiering 40 %	84000	168000
Totale inntekter	210000	420000

Vedleggsoversikt

Beskrivelse

Eksempel på mulig formidling